

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIV
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit decreet bevat bepalingen die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs wijzigen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

De maatregelen in dit decreet betreffen de beleidsvelden:

- kleuter- en leerplichtonderwijs;
- hoger onderwijs;
- deeltijds kunstonderwijs en volwassenenonderwijs;
- ondersteuning van het onderwijsveld.

Beleidsdoelstellingen

Dit onderwijsdecreet XXXIV beoogt volgende doelstellingen te realiseren.

- A. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

Meerdere artikelen in dit decreet bevatten dan ook een aantal technische correcties, verduidelijkingen en aanvullingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

B. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord: verminderingen van administratie en verbetering van juridische teksten.

Dit onderwijsdecreet bevat juridisch-technische verbeteringen of het in overeenstemming brengen van de onderwijsregelgeving onderling en met andere regelgeving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIV werd principieel goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 (VR 2023 1407 DOC.1050-1, VR 2023 1407 DOC.1050-2, VR 2023 1407 DOC.1050-3) met het oog op de adviesaanvraag bij de SERV, de VLOR, de GBA en de VTC en met het oog op de onderhandelingen met de sociale partners.

De SERV bracht een advies uit op 19 juli 2023. Dit advies noopte niet tot aanpassingen van de voorgelegde teksten.

De VLOR bracht een advies uit op 14 september 2023. De reacties op het VLOR advies worden telkens bij het desbetreffende thema in de memorie van toelichting opgenomen.

De GBA besliste op de zitting van 8 september 2023 om voor dit voorontwerp van decreet te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Dit standaardadvies noopte niet tot aanpassingen van de voorgelegde teksten. Voor een aantal bijkomende artikelen is op 15 september 2023 een bijkomend GBA-advies aangevraagd (advies nog niet ontvangen).

De VTC bracht een advies uit op 12 september 2023 (advies wetgeving VTC nr. 2023/110). De reacties op het VTC advies worden telkens bij het desbetreffende thema opgenomen. Voor een aantal bijkomende artikelen is op 20 oktober 2023 een bijkomend VTC-advies aangevraagd (advies nog niet ontvangen).

Over de wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring van 14 juli 2023 heeft de Inspecteur van financiën aanvullende adviezen uitgebracht op 23 juli 2023, 4 september 2023, 10 oktober 2023, 13 november 2023 en 15 november 2023.

Ten gevolge van een advies van de Inspecteur van Financiën d.d. 19 september 2023 op een fiche voor het programmadecreet is een technisch artikel m.b.t. 'bewijslast bijkomend werkingsbudget aan onderwijsinternaat (ouders met ambulante beroep)' overgeheveld van het programmadecreet naar dit voorontwerp van decreet.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting heeft zijn aanvullend akkoord verleend op 18 september 2023.

De onderhandelingen met de verschillende sociale partners, afgerond op 24 oktober 2023, hebben geleid tot de volgende protocollen:

- Protocol nr. 242 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergadering van sectorcomité x, onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, afdeling 2, onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap" en overkoepelend onderhandelingscomité vrij gesubsidieerd onderwijs (10 november 2023);
- Protocol nr. 137 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor de basiseducatie (10 november 2023).

2. INHOUD

Hierna volgt een overzicht van de aanpassingen aan het voorontwerp van decreet en bijbehorende memorie van toelichting, ten opzichte van de versie goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 14 juli 2023.

Ten gevolge het VLOR advies werd de memorie van toelichting aangevuld voor wat betreft volgende thema's:

- vrijheidsbeperkende maatregelen;
- werkingstoelagen RTC;
- opvolgingsgroep Vlaamse Schoolsport;
- wachtlijst Nederlandstaligen Brussel;
- specifieke eindtermen derde graad DKO;
- weigering niet-financierbare leerling.

Ten gevolge het VTC advies werden er aanpassingen aangebracht aan artikelen en de bijbehorende memorie m.b.t. vrijheidsbeperkende maatregelen, en m.b.t. schoolbesturen als verwerkingsverantwoordelijke bij ordenen, toewijzen en weigeren van leerlingen.

Ten gevolge de onderhandelingen met de sociale partners werden er aanpassingen aangebracht aan artikelen en de bijbehorende memorie van toelichting m.b.t. vrijheidsbeperkende maatregelen, en m.b.t. het deeltijds kunstonderwijs. Ook werd het artikel m.b.t. de aanpassing van de toelatingsvoorwaarden derde graad woordkunst-drama DKO (artikel 74 in het voorontwerp zoals voorgelegd aan de VLAREG 1) geschrapt.

Tijdens deze onderhandelingen werden ook een aantal artikelen toegevoegd. Het betreft artikelen over de volgende thema's:

Leerplichtonderwijs:

Aanpassing bewaartermijnen gegevens Vlaamse Toetsen

De Vlaamse toetsen zijn digitale toetsen voor wiskunde en Nederlands. De huidige bewaartermijnen van de registratiemodule en het toetsplatform vereisen dat alle gegevens vernietigd worden begin september. Na deze aanpassing van de bewaartermijnen zullen de gegevens een maand langer beschikbaar blijven, zodat een toetsinzage tot 15 september mogelijk is.

Elke school kan beslissen of de klassenraad bij de evaluatie al dan niet rekening houdt met de resultaten van de leerling op de Vlaamse toetsen. Het decreet over de Vlaamse toetsen in onderwijs stelt: “De resultaten van de Vlaamse toetsen worden op de volgende wijze gebruikt: ... op leerlingniveau als een van de mogelijke elementen waarmee de klassenraad rekening kan houden bij de evaluatie. De resultaten op leerlingniveau worden niet als enige criterium voor de evaluatie gebruikt.”

Ouders en leerlingen kunnen in beroep gaan tegen de beslissing van de klassenraad. Het resultaat van de beroepsprocedure wordt uiterlijk 15 september schriftelijk ter kennis gebracht aan de betrokken personen. Wanneer de klassenraad bij de leerlingenevaluatie rekening houdt met de resultaten van de Vlaamse toetsen, is het logisch dat leerlingen en ouders inzage kunnen krijgen tot aan de afloop van de beroepsprocedure.

Ouders en leerlingen die kiezen voor een beroepsprocedure kunnen gebruik maken van de informatie over de resultaten van de leerling zoals vermeld in het feedbackrapport. Het decreet over de Vlaamse toetsen in onderwijs stelt: “De leerlingen of hun ouders hebben het recht op inzage in en kopie van het feedbackrapport met hun resultaten op de Vlaamse toetsen.” (artikel 5 en 11) Dit feedbackrapport bevat voor één leerling de score voor Nederlands (begrijpend lezen) en de score(s) voor (onderdelen van) wiskunde.

Het decreet over de Vlaamse toetsen stelt eveneens: “De leerlingen of hun ouders hebben het recht op inzage in hun toets, op een manier die de vertrouwelijkheid van de toetsvragen garandeert.” (artikel 5 en 11) Bij die toetsinzage krijgt de leerling of diens ouders de toetsvragen te zien en de antwoorden die de leerling op elke toetsvraag gaf. De toetsvragen in combinatie met de gegeven antwoorden worden opgeslagen in het toetsplatform. Om een leerling of diens ouders toegang te geven tot het toetsinzagerapport is er een koppeling nodig met de gegevens van de leerling in de registratiemodule.

Gezien de beroepsprocedure tot 15 september kan lopen, moet de mogelijkheid gegeven worden aan ouders en leerlingen om het toetsinzagerapport te raadplegen tot 15 september.

Bewijslast indicator zorgthuis

Binnen de regelgeving basisonderwijs en secundair onderwijs kennen we het begrip leerlingen met een zorgthuis en binnen het basisonderwijs ook het begrip geplaatste leerlingen.

De betrokken overheidsagentschappen gaan voor de operationalisering van de bewijslast voor het voldoen aan deze kenmerken de gegevens over de beoogde leerlingen uitwisselen (intern op niveau van de overheid). De Raad van State gaf in zijn advies nr. 72.712/1 op 10 januari 2023 bij het besluit van de Vlaamse Regering dat deze gegevensuitwisseling mogelijk maakte aan dat de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het decreet zelf moeten worden vastgesteld. D.m.v. dit decreet wordt voorzien in een dergelijke rechtsgrond.

Enkel basisonderwijs:

Definitie afstand

In het decreet basisonderwijs wordt afstand gedefinieerd als de 'kortst mogelijke afstand gemeten langs de rijbaan'. Er gebeurt een technische aanpassing om te verduidelijken dat deze definitie niet van toepassing is op de regelgeving inschrijvingsrecht.

Verduidelijking dat enkel regelmatige leerlingen een getuigschrift basisonderwijs kunnen behalen, ook voor kinderen met een IAC-verslag

Er wordt verduidelijkt dat leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon of in het buitengewoon basisonderwijs regelmatige leerlingen moeten zijn om het getuigschrift te ontvangen, net zoals in het gewoon onderwijs. De vereiste van regelmatigheid geldt ook voor kinderen met een IAC-verslag. Dit wordt verduidelijkt.

Enkel secundair onderwijs:

Uren onthaalonderwijs in duaal leren en centra voor deeltijds onderwijs

In de Codex secundair onderwijs wordt verduidelijkt dat het pakket uren-leraar voor anderstalige nieuwkomers zoals dit van toepassing is in het stelsel Leren en Werken ook van toepassing is in het duale aanbod van de centra voor deeltijds onderwijs, maar niet voor de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. De systematiek van de toekenning van dit pakket uren-leraar blijft ongewijzigd. Tevens wordt in het decreet leren en werken de formulering aangepast aan de inkanteling van het stelsel van leren en werken in duaal leren.

Omschrijving van opleidingsprofiel en delegaties naar Vlaamse Regering BUSO OV3

De delegatie naar de Vlaamse Regering om uitvoeringsmaatregelen te nemen met betrekking tot het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 3 (d.i. beroepsonderwijs) wordt bijgestuurd. Enerzijds vindt een actualisatie plaats om overlap te vermijden: het item "organisatie" is voldoende ruim en het item "klassenraadsbevoegdheden" wordt al geregeld in art. 115 van de Codex. Anderzijds wordt voorzien dat de 'opleidingsprofielen', die als begrip worden gedefinieerd, worden ontwikkeld door de onderwijsverstrekkers zodat de Vlaamse Regering nog enkel een goedkeuringsrol heeft. Het legistisch proces wordt hierdoor ingekort want de juridische toets door de Raad van State wordt overbodig. De procedure voor opleidingsprofielen wordt zodoende vergelijkbaar met die voor curriculumdossiers en standaardtrajecten in het secundair onderwijs.

Ouderkoepelverenigingen:

Mogelijkheid verlenging van de lopende beheersovereenkomst van de ouderkoepelverenigingen (GO! Ouders, KOOGO en VCOV)

Op basis van het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van ouderkoepelverenigingen verleent de Vlaamse Regering binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten driejaarlijks subsidie-enveloppes aan drie erkende ouderkoepelverenigingen: de Koepel van de Ouderverenigingen van het Officieel Onderwijs (KOOGO vzw), de Ouderkoepelvereniging van het gemeenschapsonderwijs (GO! ouders vzw) en de Vlaamse Confederatie van ouders en

ouderverenigingen van het vrij onderwijs (VCOV vzw). Voor diezelfde periode wordt ook een beheersovereenkomst afgesloten met elke ouderkoepelvereniging.

Met voorliggende bepalingen kan de Vlaamse Regering in uitzonderlijke gevallen – met het oog op het waarborgen van de continuïteit in de werking van de ouderkoepelverenigingen - de lopende beheersovereenkomsten éénmalig verlengen met 1 kalenderjaar. Zo kan bijvoorbeeld de continuïteit in de werking van de ouderkoepelverenigingen gewaarborgd worden tussen twee legislaturen zonder een voorafname te doen op het beleid van de volgende Vlaamse Regering. De voorbereiding van een nieuwe beheersovereenkomst vraagt immers voldoende tijd en overleg. Een verlenging van de beheersovereenkomst gebeurt onder de vorm van een addendum, zoals ook voorzien in artikel 19 van de beheersovereenkomst.

Organisatie van de schoolsport:

Netwerk Lokaal Sportbeleid

In 2021 wijzigde Het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB) haar naam naar het Netwerk Lokaal Sportbeleid.

Volwassenenonderwijs:

Versoepeling open modules CVO en BE

Het volwassenenonderwijs kan in beperkte mate maatgericht opleidingsaanbod organiseren in de vorm van een open module. Met open modules kunnen de CVO en CBE cursisten gericht een selectie van bepaalde competenties aanleren die ze nog ontbreken of onvoldoende beheersen. Dit kan hen helpen om zonder tijdverlies een opleiding verder te zetten in functie van het behalen van een studiebewijs.

In het kader van het relanceplan Edusprong werd een tijdelijke versoepeling van de regelgeving voor de open modules voorzien. Op die manier konden de centra flexibel inspelen op lokale arbeidsmarktbehoeften en op de leernoden en -behoeften van cursisten. Die versoepeling situeerde zich op twee vlakken: de mogelijke duurtijd van de open module en het aantal opleidingen of leer-/studiegebieden waarin deze ingericht kunnen worden. Op vraag van de centra wordt deze tijdelijke versoepeling structureel verankerd. Ook maakt de voorgestelde decreetwijziging binnen CBE de organisatie mogelijk van open modules die een selectie van competenties uit meerdere leergebieden bevatten. Naar aanleiding van de onderhandelingen zal de organisatie van de open modules gemonitord worden gedurende drie schooljaren met het oog op het formuleren van beleidsconclusies.

Versoepeling tijdelijke onderwijsbevoegdheid CVO

In het kader van Digisprong en het relanceplan Edusprong werd een versoepeling voorzien in de tijdelijke toekenning van de onderwijsbevoegdheden. Er wordt een overgangsmaatregel bepaald om ervoor te zorgen dat opleidingen niet plots worden stop gezet. Ook wordt aan CVO verder de kans gegeven optimaal in te zetten op het onderwijsaanbod in functie van de professionalisering van het onderwijspersoneel, wordt deze regelluwe maatregel verlengd tot en met schooljaar 2024-2025. Daarbij wordt ook geregeld dat de CVO die deze tijdelijke onderwijsbevoegdheid voor het studiegebied ICT hebben uitgeoefend tijdens één van de schooljaren 2021-2022 tot en met 2024-2025, deze onderwijsbevoegdheid kunnen uitoefenen tot en met schooljaar 2025-2026 conform de

volledige looptijd van de nascholingsmiddelen zoals gedefinieerd in artikel 2 van het decreet van 24 juni 2022 over de relancemaatregelen in het onderwijs.

Gemengde trajecten CVO – Examencommissie

In het kader van het relanceplan Edusprong werd, om meer in te zetten op het terugdringen van de ongekwalificeerde uitstroom, tijdelijk een automatische vrijstelling voorzien voor wie bij de examencommissie geslaagd is in het algemeen gedeelte van een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO. Omwille van de continuering van deze maatregel, wordt deze bepaling nu verankerd. Bij de toekomstige aanpassingen van het decreet volwassenenonderwijs in functie van de vervanging van het diploma secundair onderwijs door een onderwijskwalificatie van niveau 3 (arbeidsmarktfinaliteit) en een onderwijskwalificatie van niveau 4 (dubbele finaliteit) zal ook deze bepaling geactualiseerd worden.

Aanpassing definities eindstudiebewijzen (CVO en CBE)

Om een soepeler vrijstellingenbeleid in het volwassenenonderwijs mogelijk te maken, krijgen de definities van een certificaat en een diploma een ruimere invulling. Op die manier kunnen centra ook aan hun voormalige cursisten die pas op het einde van hun traject vrijstellingen kunnen verkrijgen, een eindstudiebewijs uitreiken.

Gelijktijdig geïntegreerd onderwijs (CVO en CBE)

In het kader van het relanceplan Edusprong werd een versoepeling voorzien van de bestaande regeling voor het gelijktijdig geïntegreerd aanbod. Deze maatregel wordt nu structureel verankerd waardoor de CBE in alle leergebieden gelijktijdig geïntegreerde modules kunnen aanbieden en waardoor de CVO gelijktijdig geïntegreerde modules kunnen aanbieden van opleidingen uit de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4, van de geletterdheidsmodules en van de opleidingen Start to ICT en Aanvullende Algemene Vorming met andere modules. Ook de beperking om maximaal 50% van de lestijden van een opleiding gelijktijdig geïntegreerd te organiseren met de lestijden van een andere opleiding wordt opgeheven.

Decretale basis voor de verwerking van persoonsgegevens aangeleverd door organisaties die beroepskwalificerende trajecten aanbieden

Er ontbreekt een decretale grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader. Hierdoor is er momenteel geen rechtsgrond voor het opleveren van monitoringsgegevens aan het Departement Werk en Sociale economie door organisaties die beroepskwalificerende trajecten aanbieden, voor het registreren van uitgereikte kwalificatiebewijzen in de leer- en ervaringsbewijzendatabank en voor het opvragen van bijkomende gegevens met het oog op beleidsmatige evaluatie door het Departement Werk en Sociale Economie. Om hieraan tegemoet te kunnen komen, moet er een apart hoofdstuk toegevoegd worden aan het decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader van 26 april 2019.

Deeltijds kunstonderwijs:

Tijdelijke afwijkingen van regelgeving n.a.v. overmacht

Wanneer een academie met een plots geval van overmacht wordt geconfronteerd (bv. brand), waardoor zij delen van de infrastructuur niet meer kan gebruiken of bepaalde opleidingen niet meer op dezelfde manier kan organiseren, kan het aangewezen zijn dat de academie tijdelijk gebruik kan maken van bepaalde afwijkingen op de reguliere regelgeving. Vandaag kent de dko-regelgeving slechts één bepaling i.v.m. overmacht, nl. dit artikel uit het decreet van 9 maart 2018: “Art. 135. Wegens uitzonderlijke redenen kan de Vlaamse Regering toelating geven om leerlingen onder te brengen in gebouwen buiten de bestaande vestigingsplaats. De programmatie- en rationalisatienormen zijn hier niet van toepassing voor de duur van de onderbrenging. De Vlaamse Regering bepaalt de duur van de onderbrenging.”.

Dit decreet stelt voor om volgende bijkomende afwijkingen in geval van overmacht mogelijk te maken, mits toelating van de Vlaamse Regering:

1. een extra genadejaar voor het bereiken van de programmatie- en rationalisatienormen voor structuuronderdelen in vestigingsplaatsen die getroffen zijn door overmacht;
2. een tijdelijke bevrozing van omkadering voor de structuuronderdelen die worden aangeboden in de getroffen vestigingsplaatsen.

Mogelijk maken oprichting van nieuwe academie in fusiegemeenten (fusies 2019 en 2025)

Vandaag kan er geen nieuwe academie ontstaan op het grondgebied van gemeenten waar de beoogde opleidingen al worden aangeboden door een andere academie, in de hoofdvestigingsplaats of andere vestigingsplaatsen van die academie. Verschillende gemeenten kennen een opleidingsaanbod op hun grondgebied, dat wordt aangestuurd door een of meer schoolbesturen die elders gevestigd zijn. Het voorstel maakt mogelijk dat in gemeenten die het resultaat zijn van een fusie in 2019 en 2025 een academie kan worden opgericht als er nog geen hoofdvestigingsplaats maar wel andere vestigingsplaatsen van een academie zijn gevestigd. Het schoolbestuur draagt gedurende drie opeenvolgende schooljaren de kost voor de financiering van het directeursambt en in voorkomend geval de lestijden voor beleidsondersteuning. Het schoolbestuur stelt in dat directeursambt en in voorkomend geval in de lestijden voor beleidsondersteuning steeds een tijdelijk personeelslid aan volgens de principes van personeel op het werkingsbudget (artikel 82 van het decreet deeltijds kunstonderwijs). Die tijdelijke aanstelling gebeurt ook steeds als statutair personeelslid, dus onder de bepalingen van de decreten rechtspositie van 27 maart 1991.

Dit garandeert aan de betrokken personeelsleden de nodige rechten met het oog op een latere continuering van hun aanstelling, maar garandeert ook dat de directeur t.a.v. de personeelsleden van de academie de bevoegdheden kan uitoefenen die in de voormelde decreten rechtspositie en andere regelgeving zijn vastgelegd.

Deze maatregel doet geen afbreuk aan de bestaande maatregelen rond rationalisatie

Hoger onderwijs:

Vrijstelling betaling kosten NARIC – eerste aanvraag

Sedert 2023 heeft NARIC-Vlaanderen een digitaal platform voorzien op de website. Er werd een begeleidingswizard ontwikkeld die de houder van een buitenlands studiebewijs door middel van

vragen naar de juiste gelijkwaardigheidsprocedure verwijst. De aanvrager kan vervolgens via het e-loket een aanvraag tot onderzoek naar de gelijkwaardigheid van het buitenlands diploma indienen. Door middel van de begeleidingswizard krijgt de aanvrager een duidelijke lijst met opsomming van de documenten die hij of zij moet indienen. Bij ieder document wordt informatie gegeven. De procedure is m.a.w. zeer laagdrempelig geworden voor de aanvrager. De aanvrager kan perfect alle noodzakelijke documenten verzamelen nog voor hij zijn aanvraag indient.

Wanneer aanvragen tot onderzoek naar de gelijkwaardigheid van buitenlandse studie-bewijzen worden onderzocht, kan het zijn dat de aanvrager alsnog verkeerde of onvoldoende documenten indient. In dat geval, wordt contact opgenomen met de aanvrager om alsnog de ontbrekende documenten bij te brengen. Wanneer de aanvrager niet tijdig reageert op dit verzoek, wordt het onderzoek afgesloten.

Wanneer de aanvraag afgesloten is, kunnen deze aanvragers in de huidige situatie kosteloos een nieuwe aanvraag starten voor hetzelfde diploma. Dit is niet efficiënt qua inzet van middelen en personeel. De aanvraag moet dan immers alle stappen opnieuw doorlopen.

Door de vrijstelling van betaling te beperken tot de eerste aanvraag, wordt ervoor gezorgd dat aanvragers er zelf belang bij hebben hun aanvraag zo volledig mogelijk in te dienen en tijdig te reageren op vragen van NARIC-medewerkers. Dit moedigt aanvragers eveneens aan om een zorgvuldig samengesteld dossier in te dienen.

Dit heeft een positief gevolg op de doorlooptijd van hun dossier en de efficiënte werking van onze diensten.

Deze maatregel heeft enkel betrekking op aanvragen met een identiek voorwerp. Wanneer een aanvrager bijvoorbeeld twee verschillende aanvragen doet voor twee verschillende diploma's, geldt nog steeds twee keer een vrijstelling.

Het is op dit moment al zo dat NARIC een dossier slechts afsluit wanneer een aanvrager niet afdoende responsief is. Wanneer het dossier om een andere reden, buiten de wil van de aanvrager om, vertraging oploopt, kan NARIC alsnog het dossier open houden.

Wanneer er een eindbeslissing is, is steeds een verzoek tot herziening of tot heroverweging mogelijk. Bij een verzoek tot herziening bekijkt NARIC gratis dezelfde procedure opnieuw wanneer de aanvrager bijkomende documenten kon verzamelen. Bijvoorbeeld hij kreeg een negatieve beslissing voor een specifieke gelijkwaardigheid omdat hij geen thesis geschreven had. Als die persoon dan toch nog een thesis kan bijbrengen, bekijken we het nieuwe document om na te kijken of hij toch geen specifieke gelijkwaardigheid kan krijgen. Ook de procedure tot heroverweging is inbegrepen: als de aanvrager kan aantonen dat NARIC een verkeerde inschatting gemaakt heeft, heroverweegt NARIC gratis de aanvraag op basis van dezelfde documenten.

Terminologische uniformisering

Doorheen de codex hoger onderwijs wordt de benaming 'Evangelische Theologische Faculteit, Leuven' geüniformiseerd.

Studiefinanciering:

Aanpassing aan de nationaliteitsvoorwaarden bij pleegzorg

De nationaliteits- en financiële voorwaarden voor pleegkinderen of de pleeggasten om in aanmerking te komen voor een studietoelage stemmen niet overeen. Bij de nationaliteitsvoorwaarden is opgenomen dat deze “langer dan een jaar onafgebroken bij hetzelfde pleeggezin verblijven”, bij de financiële voorwaarden is dit “langer dan één jaar onafgebroken bij een pleeggezin verblijft”. Deze 2 bepalingen worden met elkaar in overeenstemming gebracht.

Invoegen van een definitie voor vervangingsinkomen

Het decreet betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap bevat geen definitie van het begrip ‘vervangingsinkomsten’. Hierdoor ontstonden al meermaals vragen over welke inkomens hieronder kunnen vallen. De voorgestelde wijziging introduceert daarom een definitie, die verwijst naar bezoldigingen van werknemers en van bedrijfsleiders, omschreven in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Studenten met het zelfstandig statuut niet meer automatisch gelijkstellen met kotstudenten

In het decreet betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap wordt een onderscheid gemaakt voor het bedrag van de studietoelage naargelang de student al dan niet op kamers verblijft.

Een student met het zelfstandig statuut of met het gehuwde statuut krijgt momenteel automatisch een kottoelage, ook als deze nog bij (één van) de ouders gedomicilieerd is.

De administratie en het kabinet ontvangen af en toe signalen in de vorm van (anonieme) klachten van bezorgde studenten, ouders of docenten over de rechtvaardigheid van de toekenning van de studietoelagen. Dat zet er toe aan om een aantal principes die vervat zitten in de regelgeving kritisch te bekijken. De verhoogde studietoelage voor kotstudenten is er één die dient om (extra) huisvestingskosten te dekken die er normaal niet zouden zijn voor een student die nog onderhouden wordt door zijn of haar ouders. In het geval van studenten die nog bij één van de ouder(s) gedomicilieerd zijn en die niet op kot zitten, kan er moeilijk worden gesteld dat deze studenten (of hun ouders) met (extra) huisvestingskosten worden geconfronteerd. Zelfstandige, gehuwde of alleenstaande studenten die niet ten laste zijn van hun ouder(s) en die zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen huisvesting, maken deze (extra) kosten wel en moeten die kosten zelf dragen.

Het is dan ook niet logisch dat zelfstandige studenten die voor hun woonst en de daarbij horende kosten beroep kunnen doen op hun ouder(s) automatisch toch als kotstudent kunnen beschouwd worden, louter op basis van hun statuut. Enkel indien zij wél op kot zitten en dus (extra) huisvestingskosten hebben, moeten ze in aanmerking komen voor een verhoogde studietoelage. Met deze aanpassing kan de kans op sociale fraude worden verminderd.

Onderwijsinsternaten:

Betrekkingen in wervingsambten met de middelen aanvangsbegeleiding, beleidsondersteuning en professionalisering

De mogelijkheid wordt voorzien om in de onderwijsinternaten betrekkingen in wervingsambten in te richten, met de middelen aanvangsbegeleiding, beleidsondersteuning en professionalisering. Dit is nodig om de huidige werking te kunnen continueren.

Personeel:

Wijziging Vlaamse Ondersteuningspremie naar premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling

Vanaf 1 juli 2023 kan geen nieuwe Vlaamse ondersteuningspremie (VOP-premie) meer aangevraagd worden. De VOP-premie wordt vervangen door premies in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling (een loonpremie (en een begeleidingspremie):

- decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling;
- besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling.

Op basis van de VOP-premie konden besturen personeelsleden aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget. Ook in het kader van maatwerk bij individuele inschakeling zullen werkgevers, onder bepaalde voorwaarden, een loonpremie of een loonpremie én een begeleidingspremie kunnen krijgen. In Onderwijs zullen besturen hiermee evenzeer personeel kunnen aanstellen via de systematiek van personeel ten laste van het werkingsbudget.

Elk niveaudecreet bevat een bepaling omtrent personeel ten laste van het werkingsbudget die bijgevolg gewijzigd moet worden.

Wijziging artikelen decreten rechtspositie over de berekening van dienstanciënniteit bij PWB

De prestaties die personeelsleden leveren in PWB-betrekkingen komen evenzeer in aanmerking voor de berekening van de dienstanciënniteit, zoals bepaald in artikel 4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en artikel 6 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs.

Door de nieuwe decreten over leersteun en de onderwijsinternaten moeten artikel 4, §5, en 6, §5, van de respectievelijke rechtspositiedecreten aangepast worden.

Wijziging artikelen decreten rechtspositie met betrekking tot de aansprakelijkheid van het onderwijspersoneel

Artikel 2 van de [wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen](#) wordt door artikel 37 van het [wetsvoorstel houdende boek 6 "Buitencontractuele aansprakelijkheid" van het Burgerlijk Wetboek](#) vervangen waardoor de persoonlijke aansprakelijkheid van een personeelslid enkel nog geldt voor zijn bedrog en zware schuld.

De toekomstige wijziging van artikel 2 van de wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen zou aldus inhoudelijke tegenstrijdigheden opleveren met de rechtspositiedecreten indien de artikelen niet of pas later zou gewijzigd worden. Gelet op de bevoegdheidsverdeling primeren de onderwijsregelgeving op de bepaling in de federale wet maar om de rechtszekerheid te bewaren en omwille van het gelijkheidsbeginsel waar het Grondwettelijk Hof reeds in het arrest nr. 19/2000 van 9 februari 2000 op gehamerd heeft, dringt een wijziging zich op van de rechtspositiedecreten.

Wijziging artikelen decreten rechtspositie met betrekking tot de vacantverklaring van de betrekking van een langdurig afwezige directeur

De bepalingen in de decreten rechtspositie over de langdurig afwezige directeur vinden vanaf 1 september 2023 ook ingang voor de directeurs van de onderwijsinternaten.

De “drie opeenvolgende schooljaren” waarvan sprake in de artikelen, kunnen echter pas beginnen lopen vanaf 1 september 2023.

Om tijdelijke directeurs, voorheen tijdelijke beheerders, die al jaren wachtende zijn op een vaste benoeming maar nooit een beroep konden doen op de artikelen in de decreten rechtspositie omdat deze beperkt waren tot het ambt van directeur, perspectief te bieden op een vaste benoeming en zij niet nog eens 3 schooljaren hoeven te wachten, wordt een overgangsmaatregel ingevoerd. Deze overgangsmaatregel houdt in dat de afwezigheden in het ambt van beheerder voor 1 september 2023 beschouwd worden als afwezigheden in het ambt van directeur. Hierdoor kan het bestuur van het onderwijsinternaat de betrekking van de afwezige directeur vanaf 1 september 2023 als vacant beschouwen, maar enkel op voorwaarde dat het betrokken personeelslid daar ook uitdrukkelijk mee instemt.

Ook werden ten gevolge van de onderhandelingen enkele technische correcties aangebracht.

Ten gevolge de protocollen van de onderhandelingen werd het artikel m.b.t. het verlengd verblijf in het buitengewoon kleuteronderwijs (artikel 3 in het voorontwerp zoals voorgelegd aan de VLAREG 1) geschrapt.

Eveneens op basis van de protocollen van de onderhandelingen werden voor het volwassenenonderwijs twee wijzigingen aangebracht:

- het artikel met betrekking tot vervangingen van afwezige personeelsleden in de centra voor volwassenenonderwijs vervangen door een nieuw tekstvoorstel. Het oorspronkelijke voorstel ging uit van een gesloten enveloppe voor alle vervangingen van afwezige personeelsleden. Die enveloppe bestond uit het huidige budget dat wordt aangewend voor vervangingen en daarnaast bijkomende middelen uit cao XII. De sociale partners konden hiermee niet instemmen, maar deden een nieuw tekstvoorstel in de protocollen. Dat bestaat erin dat de centra voor volwassenenonderwijs vanaf het schooljaar 2024-2025 bijkomende leraarsuren voor vervangingen krijgen, die ze kunnen gebruiken om personeelsleden in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs te vervangen in afwezigheden die tot nu toe geen recht geven op een reguliere vervanging.
- De organisatie van 100%-afstandsonderwijs in het volwassenenonderwijs wordt structureel verankerd in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs en uiterlijk na het schooljaar 2025-2026 geëvalueerd.

In de **codex hoger onderwijs** is er een **toevoeging over de bindende voorkeur voor de toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts**.

Vandaag geldt dat studenten die deelnemen aan het toelatingsexamen arts en tandarts slechts voor 1 examen gunstig gerangschikt kunnen worden. Het doel van de bindende voorkeur is om de startquota zo goed mogelijk in te vullen en zomin mogelijk opleidingsplaatsen verloren te laten gaan. Bij inschrijving geven zij daarom aan welke opleiding hun voorkeur heeft, en deze keuze is bindend. Wie voor beide examens in aanmerking komt om gunstig gerangschikt te zijn, zal enkel gunstig gerangschikt worden

voor de opleiding van zijn voorkeur en kan niet in de andere opleiding starten. Wie aan beide examens deelneemt en enkel in aanmerking komt voor gunstige rangschikking voor het examen dat niet de aangeduide voorkeur is, is wel gunstig gerangschikt voor dit examen.

Het voorliggend artikel breidt het principe van de bindende voorkeur uit naar de studenten die deelnemen aan het examen diergeneeskunde. Wie deelneemt aan meer dan één toelatingsexamen moet een volgorde aangeven zodat elke deelnemer telkens maar voor één opleiding gunstig kan gerangschikt worden.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Over de wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring van 14 juli 2023 heeft de Inspecteur van financiën aanvullende adviezen uitgebracht op 23 juli 2023, 4 september 2023, 10 oktober 2023, 13 november 2023 en 16 november 2023.

Ten gevolge van een advies van de Inspecteur van Financiën d.d. 19 september 2023 op een fiche voor het programmadecreet is een technisch artikel m.b.t. 'bewijslast bijkomend werkingsbudget aan onderwijsinternaat (ouders met ambulante beroep)' overgeheveld van het programmadecreet naar dit voorontwerp van decreet.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting heeft zijn aanvullend akkoord verleend op 18 september 2023.

Hierna worden enkel de wijzigingen na de eerste principiële goedkeuring besproken die een potentiële financiële impact hebben volgens de Inspectie van Financiën.

Beperking vrijstelling kosten NARIC tot de eerste aanvraag

Volgens IF heeft het voorstel een potentiële budgettaire impact. Er zullen minder kosteloze aanvragen (die gedekt worden met overheidsuitgaven) worden opgestart aangezien elke persoon vanaf nu maar recht zal hebben op één gratis aanvraag.

Studiefinanciering : verstrenging voorwaarde voor zelfstandige student om kottoelage te krijgen

Volgens IF heeft het voorstel een potentiële budgettaire impact. Van de ongeveer 9.000 studenten die per academiejaar een toelage ontvangen als zelfstandig student, zijn er ongeveer 3.000 gedomicilieerd bij één van hun ouders. In de mate dat al deze studenten een kotcontract kunnen aanleveren, behouden ze de verhoogde toelage en zal er geen budgettaire impact zijn. In het andere uiterste, met name dat geen enkele van deze 3.000 studenten een kotcontract kan aanleveren, zal er ca. 2.700.000 euro minder aan studietoelagen worden uitbetaald (het verschil tussen de toelage voor een kotstudent en een niet-kotstudent is ca. 900 euro).

Versoepelingen volwassenenonderwijs

IF wijst er op dat de voorgestelde versoepelingen, en dan inzonderheid deze met betrekking tot het inrichten van open modules, een impact kunnen hebben op de open end financiering van de centra. Dit geldt in het bijzonder voor de centra voor basiseducatie waar geen groeinorm geldt. De precieze impact is moeilijk te ramen en zal afhangen van de mate waarin de versoepelingen leiden tot een grotere instroom bij de centra.

Als reactie op deze opmerking van IF wordt meegegeven dat voorgestelde maatregelen de centra de mogelijkheid bieden om hun aanbod meer flexibel te organiseren en te richten op lokale (arbeids)noden. De verwachting is dan ook dat er meer cursisten zullen deelnemen aan het volwassenenonderwijs. Dit draagt bij aan de Europese beleidsdoelstelling rond levenslang leren. Wat betreft de financiering dienen centra steeds rekening te houden met de coëfficiënt voor de gemiddelde klasgrootte waardoor een doelgroep steeds groot genoeg moet zijn om een module op te starten. Bijvoorbeeld, de organisatie van open modules is gericht op een selectie van competenties, maar niet op het niveau van het individu, wel van een doelgroep. Het aantal lestijden van een open module zal vaak lager liggen dan (een) standaardmodule(s), wat voordeliger is voor de cursist en de overheid.

Specifiek voor de leergebiedoverstijgende open modules werd een coëfficiënt bepaald, die gericht is op een hogere gemiddelde groepsgrootte dan het huidige maatwerk om CBE te blijven stimuleren om in te zetten op het reguliere aanbod.

Ten gevolge van het advies IF is de financiële toelichting in de fiche duidelijker gemaakt.

Tijdelijke afwijkingen van regelgeving n.a.v. overmacht in het deeltijds kunstonderwijs

IF stelt dat de mogelijke bevrozing van de omkadering een potentiële budgettaire impact heeft. Studenten die zich omwille van de omstandigheden inschrijven in een andere academie, zullen ook daar omkadering genereren, terwijl de getroffen academie (ondanks geen of minder inschrijvingen) geen omkadering zal verliezen. De niet nader gedefinieerde omschrijving van 'uitzonderlijke gevallen van overmacht' laat bovendien potentieel toe dat een bevrozing wordt toegepast bij alle academies (cfr. corona).

Als reactie op deze opmerking van IF wordt meegegeven dat de bedoeling van het artikel is om de afwijkingen slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden toe te staan. De mogelijke gevallen die de stellers van het artikel voor ogen hebben, zullen slechts uitzonderlijk voorkomen, zowel in tijd als in aantal, waardoor de budgettaire impact misschien niet nihil, maar toch verwaarloosbaar klein zal zijn. Het woord 'overmacht' moet duidelijk maken dat het om een uitzonderlijke, individuele, lokale gebeurtenis gaat, niet over een situatie waarbij alle academies worden getroffen. Indien er zich een situatie zou voordoen zoals een pandemie, dan zal het Vlaams Parlement via bijzondere regelgeving nieuwe rechtsgronden moeten voorzien.

Mogelijk maken oprichting van nieuwe academie in fusiegemeenten

IF geeft aan dat er een budgettaire impact is omdat voor kunstacademies de Vlaamse overheid een nieuw fulltime directeursambt moet financieren, alsook twintig lestijden voor beleidscoördinatie. Het voorstel voorziet dat deze financiering pas na drie schooljaren wordt gedragen door de Vlaamse overheid. De inschatting van de kostprijs per schooljaar hieronder gaat uit van het maximale scenario waarbij de vier potentiële gevallen allen onmiddellijk bij het in werking treden

van deze regelgeving op 1 september 2024 een nieuwe academie opstarten. De geraamde kostprijs na drie schooljaren (vanaf 1 september 2027) is dan:

4 FTE directeurs (tijdelijk, master): 4 X 105.770 EUR = 423.080 EUR

4 FTE beleidscoördinator (tijdelijk leraar, master): 4 X 72.031 EUR = 288.124 EUR

TOTAAL 711.204 EUR

Indien voorliggende regeling wordt goedgekeurd, zal het moeilijk (zo niet onmogelijk) worden om de afwijking niet ook toe te kennen aan latere fusiegemeenten. In dat geval zal de kostprijs nog oplopen. Rekening houdend met de geformuleerde bemerkingen, kan de IF het voorstel niet gunstig adviseren.

Als reactie hierop is het artikel aangepast en is het artikel verduidelijkt dat het enkel gaat om fusies in 2019 en 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet zal voor advies voorgelegd worden aan de Raad van State (zie punt 5).

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIV en de bijhorende memorie van toelichting;

2. de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten om over het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIV een advies in te winnen bij de Raad van State met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (30 dagen);
3. De Vlaamse minister, bevoegd voor het Onderwijs, te machtigen om onder voorbehoud van het advies van de Raad van State, de aanneme door het Vlaams Parlement, de bekrachtiging en afkondiging door de Vlaamse Regering en de publicatie in het Belgisch Staatsblad, de onderwijsactoren te informeren over de bepalingen in dit voorontwerp van decreet.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlagen:

- 6 aanvullende adviezen van de Inspectie van Financiën
- 1 aanvullende akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting
- Advies SERV
- Advies VLOR
- Advies VTC
- Advies GBA
- Protocollen onderhandelingen